

Amikor az elvált szülők más tagállamban élnek és vita van a gyermek felügyeleti jogáról

Számos olyan esettel találkozunk, ahol a szülők el- vagy szétválásából adódóan, az egyik szülő egy másik tagállamba költözik és a gyermek feletti felügyeleti jog a szülők közötti jogvita tárgyát képezi. A Kovács Réti Szegheő Ügyvédi Iroda szakértője, dr. Bayer Andrea kiemelte: **egy nagyon fontos, a 2201/2003 EK rendelet (12) preambulum bekezdése értelmében szülői felelősségre vonatkozó ügyekben a joghatósági szabályok a gyermek alapvető érdekeinek figyelembevételével, különösen a fizikai közelség alapján kerültek kialakításra.**

A 2201/2003 EK rendelet 8. cikkének értelmében a szülői felelősségre vonatkozó ügyekben elsősorban azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, ahol a gyermek a bíróság megkeresése idején szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik – fejtette ki előljáróban a Kovács Réti Szegheő Ügyvédi Iroda szakértője.

Mindazonáltal a 2201/2003 EK rendelet 20. cikkének (1) bekezdése lehetővé teszi bizonyos feltételek mellett, hogy egy másik tagállam bírósága a saját jogszabályai által előírt ideiglenes intézkedést, vagy védelmi intézkedést hozzon, még ha a hivatkozott rendelet egy másik tagállam joghatóságát írja is elő az adott ügy érdemi eldöntése tekintetében.

Vita a felügyeleti jogról

Számos olyan esettel találkozunk, ahol a szülők el- vagy szétválásából adódóan, az egyik szülő egy másik tagállamba költözik és a gyermek feletti felügyeleti jog a szülők közötti jogvita tárgyát képezi – választa fel az alapproblémát dr. Bayer Andrea.

Főszabályként a 2201/2003 EK rendelet 8. cikkének értelmében a szülői felelősségre vonatkozó ügyekben elsősorban azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, ahol a kereset benyújtásakor a gyermek szokásos tartózkodási helye van.

De mi történik akkor, ha a gyermeket az el- vagy szétválást követően, egy másik tagállamba költöző szülő magával viszi, miközben az addigi szokásos tartózkodási helye szerint joghatósággal rendelkező bíróság előtt folyamatban van a gyermek felügyeleti jogra vonatkozó per, vagy ne tálán a bíróság már olyan határozatot hozott, amelyben e gyermek felügyeletének jogát ideiglenesen a másik szülőnek biztosította?

Az Európai Bíróságnak feltett kérdés lényegében az volt, hogy a 2201/2003 EK rendelet 20. cikkét úgy kell e értelmezni, hogy az lehetővé teszi, hogy valamely tagállam bírósága olyan szülői felelősségre vonatkozó ideiglenes intézkedést hozzon, amelynek célja az adott tagállam területén tartózkodó gyermek feletti felügyelet egyik szülő részére történő biztosítása.

A gyermek alapvető érdekei állnak mindenekfelett

A Kovács Réti Szegheő Ügyvédi Iroda szakértője szerint az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlatából kiindulva meg kell jegyezni, hogy a gyermek egyik – az Európai Unió Alapjogi Charta 24. cikkének (3) bekezdésében kinyilvánított – alapvető joga az, hogy mindkét szülőjével rendszeres, személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn, aminek tiszteletben tartása tagadhatatlanul összeolvad a gyermek a 24. cikk (2) bekezdésében lefektetett mindenekfelett álló érdekével. Ezért ettől csak abban az esetben lehet eltérni, ha ez az alapvető érdek a gyermek más érdekével ellentétes.

Vagyis, egy olyan intézkedés, amely megakadályozza, hogy a gyermek mindkét szülőjével rendszeres, személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn, csak a gyermek olyan egyéb érdekével igazolható, amely nagyobb fontossággal bír, mint a szóban forgó alapvető jogot alátámasztó érdek – hangsúlyozta dr. Bayer Andrea. Ebből következik, hogy a 2201/2003 EK rendelet 20. cikkét nem lehet a fent hivatkozott alapvető jogot figyelmen kívül hagyva értelmezni.

Sőt, ezen túlmenően az Európai Bíróság azt is megállapította, hogy a 2201/2003 rendelet 20. cikke nem értelmezhető oly módon, hogy azon szülő részére, aki jogellenesen elvitte a gyermeket, eszközül szolgáljon a saját jogellenes magatartásával előidézett helyzet meghosszabbítására.

Ezért az ügy érdemi elbírálására joghatósággal nem rendelkező másik tagállami bíróságnak – akihez az elköltözött szülő fordult - egy ilyen esetben meg kell fontolnia, hogy egy olyan intézkedés hozzon-e, amely megakadályozza, hogy a gyermek mindkét szülőjével rendszeres, személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn.

Ugyanis ilyen döntést kizárólag akkor hozhat, amennyiben az a gyermek olyan egyéb olyan érdekével igazolható, amely nagyobb fontossággal bír, mint a szóban forgó alapvető jogot alátámasztó érdek.

Mindebből következik, hogy a szülői felelősségre vonatkozó ügyekben érdemes az addigi szokásos tartózkodási helye szerint joghatósággal rendelkező bíróság előtt végig vinni a pert, mert az Európai Unióban kevés olyan esettel találkozunk, ahol valamely tagállam bírósága előtt folyó eljárásba a másik tagállam bírósága beavatkozna – mutatott rá végezetül a Kovács Réti Szegheő Ügyvédi Iroda szakértője.